$\underline{\text{Príklad 1a.}} \quad \mathbf{c^{4n}}$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \ c^{4n} \mid n \in \mathbb{N} \}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , ccc, ccccccc, ccccccccc, ...

Riešenie:

$$\diamond G = (N, T, P, S)$$

$$\diamond\ N = \{S\}$$

$$\diamond\ T = \{c\}$$

$$\diamond P = \{$$

$$S \to ccccS$$

$$S \to \varepsilon$$

}

Odvodenie slov:

▶ 8

$$S\Rightarrow\varepsilon$$

▶ *cccc*

$$S \Rightarrow ccccS \Rightarrow cccc$$

► ccccccc

$$S \Rightarrow ccccS \Rightarrow cccccccS \Rightarrow ccccccc$$

ightharpoonup cccccccccc

$\underline{Pr\text{\'{i}}klad\ 1b.}\ c^{4n}\ |\ n\in\mathbb{N}^+$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \ c^{4n} \mid n \in \mathbb{N}^+ \}$

Príklady slov z jazyka:

ccc, ccccccc, cccccccccc, ...

Riešenie:

$$\diamond \ G = (N, T, P, S)$$

$$\diamond\ N = \{S\}$$

$$\diamond \ T = \{c\}$$

$$\diamond P = \{$$

$$S \to cccc \mid ccccS$$
 }

Odvodenie slov:

▶ *cccc*

$$S \Rightarrow cccc$$

► ccccccc

$$S \Rightarrow ccccS \Rightarrow ccccccc$$

ightharpoonup ccccccccccc

$$S \Rightarrow ccccS \Rightarrow ccccccccS \Rightarrow cccccccccc$$

$\underline{Príklad~2.}~a^ib^j$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \,\, a^i b^j \,\, | \,\, i,j \in \mathbb{N} \}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , a, b, ab, aab, abb, aaab, ...

Riešenie 1:

$$\diamond G = (N, T, P, A)$$

$$\diamond N = \{A, B\}$$

$$\diamond \ T = \{a, b\}$$

$$\diamond P = \{$$

$$A \rightarrow aA \mid B$$

$$B \to bB \mid \varepsilon$$

Odvodenie slov:

▶ 8

$$A \Rightarrow B \Rightarrow \varepsilon$$

▶ ab

$$A \Rightarrow aA \Rightarrow aB \Rightarrow abB \Rightarrow ab$$

▶ bb

$$A \Rightarrow B \Rightarrow bB \Rightarrow bbB \Rightarrow bb$$

ightharpoonup aabbb

 $A \Rightarrow aA \Rightarrow aaA \Rightarrow aaB \Rightarrow aabB \Rightarrow aabbB \Rightarrow aabbb$

Riešenie 2:

Odvodenie slov:

- \blacktriangleright ε
 - $S \Rightarrow \varepsilon$
- **▶** *ab*

$$S \Rightarrow aS \Rightarrow aSb \Rightarrow ab$$

▶ *bb*

$$S \Rightarrow Sb \Rightarrow Sbb \Rightarrow bb$$

ightharpoonup aabbb

$$S \Rightarrow aS \Rightarrow aaS \Rightarrow aaSb \Rightarrow aaSbb \Rightarrow aaSbbb \Rightarrow aabbb$$

Príklad 3. Prvé dve písmená rovnaké

Zadanie:

 $\blacksquare \;$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{\; w \; | \;$ prvé dve písmená rovnaké \; | $w \in \{a,b\}^*\}$

Príklady slov z jazyka:

aa, bb, aab, aaab, bba, bbba, bbaab, ...

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup aaba

$$S \Rightarrow aaX \Rightarrow aabX \Rightarrow aabaX \Rightarrow aaba$$

ightharpoonup bbbba

$$S \Rightarrow bbX \Rightarrow bbbbX \Rightarrow bbbba$$

Príklad 4. Práve jedna 0 na posledných dvoch miestach

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ w\ |\ \text{práve jedna 0 na posledných dvoch miestach}\ |\ w\in\{0,1\}^*\}$

Príklady slov z jazyka:

```
01, 10, 001, 101, 010, 110, 0001, 1101, 0010, 1110, \dots
```

Riešenie 1:

Odvodenie slov:

▶ 0110

$$A \Rightarrow B10 \Rightarrow B0110 \Rightarrow 0110$$

▶ 1101

$$A \Rightarrow B01 \Rightarrow 1B01 \Rightarrow 11B01 \Rightarrow 1101$$

Riešenie 2:

Odvodenie slov:

▶ 0110

$$A \Rightarrow B10 \Rightarrow B0110 \Rightarrow 0110$$

▶ 1101

$$A \Rightarrow B01 \Rightarrow B101 \Rightarrow B1101 \Rightarrow 1101$$

Riešenie 3:

$$\diamond G = (N, T, P, A)$$

$$\diamond\ N = \{A\}$$

$$\diamond\ T=\{0,1\}$$

$$\diamond\ P = \{$$

$$A \rightarrow 1A \mid 0A \mid 10 \mid 01$$
 }

Odvodenie slov:

▶ 0110

$$A \Rightarrow 0A \Rightarrow 01A \Rightarrow 0110$$

▶ 1101

$$A\Rightarrow 1A\Rightarrow 11A\Rightarrow 1101$$

Príklad 5. Obsahuje podslovo ab

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{\ w = uabv \mid u,v \in \{a,b\}^*\}$

Príklady slov z jazyka:

ab, aab, bab, aba, bbaba, aaabbb, ...

Riešenie 1:

Odvodenie slov:

► bbaba

$$A \Rightarrow BabB \Rightarrow bBabB \Rightarrow bbabB \Rightarrow bbabB \Rightarrow bbabaB \Rightarrow bbaba$$

ightharpoonup aaabbb

 $A \Rightarrow BabB \Rightarrow BabbB \Rightarrow Babbb \Rightarrow aBabbb \Rightarrow aaBabbb \Rightarrow aaBabbb$

Riešenie 2:

Odvodenie slov:

ightharpoonup bbaba

$$S \Rightarrow bS \Rightarrow bbS \Rightarrow bbabT \Rightarrow bbabaT \Rightarrow bbaba$$

ightharpoonup aaabbb

$$S \Rightarrow aS \Rightarrow aaabT \Rightarrow aaabbT \Rightarrow aaabbbT \Rightarrow aaabbb$$

Príklad 6. Záporné čísla deliteľné 5

Zadanie:

 \blacksquare Napíš gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ w\ |\ \text{záporné čísla deliteľné 5}\}$

Príklady slov z jazyka:

$$-5$$
, -10 , -15 , -20 , -25 , -30 , -125 , ...

Riešenie 1:

Odvodenie slov:

$$A \Rightarrow -B5 \Rightarrow -3C5 \Rightarrow -35$$

▶ -2940

$$A \Rightarrow -B0 \Rightarrow -2C0 \Rightarrow -29C0 \Rightarrow -294C0 \Rightarrow -2940$$

Riešenie 2:

Odvodenie slov:

$$S \Rightarrow -3X \Rightarrow -35$$

$$S \Rightarrow -2X \Rightarrow -29X \Rightarrow -294X \Rightarrow -2940$$

Príklad 7. aⁿbⁿ

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \ a^n b^n \mid n \in \mathbb{N} \}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , ab, aabb, aaabbb, aaaabbbb, ...

Riešenie:

$$\diamond G = (N, T, P, A)$$

$$\diamond\ N = \{A\}$$

$$\diamond \ T = \{a, b\}$$

$$\diamond P = \{$$

$$A \to \varepsilon \mid aAb$$

Odvodenie slov:

▶ *ab*

$$A \Rightarrow aAb \Rightarrow ab$$

ightharpoonup aabb

$$A \Rightarrow aAb \Rightarrow aaAbb \Rightarrow aabb$$

$\underline{Príklad 8a.} \ a^{n+1}b^n$

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ a^{n+1}b^n\ |\ n\in\mathbb{N}\}$

Príklady slov z jazyka:

$$a, aab, aaabb, aaaabbb, \dots$$

Riešenie:

$$\diamond G = (N, T, P, A)$$

$$\diamond\ N = \{A\}$$

$$\diamond \ T = \{a, b\}$$

$$\diamond P = \{$$

$$A \to aAb \mid a$$
 }

Odvodenie slov:

ightharpoonup aab

$$A \Rightarrow aAb \Rightarrow aab$$

ightharpoonup aaabb

$$A \Rightarrow aAb \Rightarrow aaAbb \Rightarrow aaabb$$

$\underline{Príklad 8b.} \ a^{3n+1}b^n$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \ a^{3n+1}b^n \ | \ n \in \mathbb{N} \}$

Príklady slov z jazyka:

 $a, aaaab, aaaaaaabb, \dots$

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup aaaab

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaab$

► aaaaaaabb

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaaaaAbb \Rightarrow aaaaaaabb$

$\underline{Príklad~8c.}~~a^{3n+1}b^{n+3}$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L = \{ \; a^{3n+1}b^{n+3} \mid n \in \mathbb{N} \}$

Príklady slov z jazyka:

abbb, aaaabbbb, aaaaaaabbbbb, ...

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup aaaabbbb

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaabbbb$

ightharpoonup aaaaaaaabbbbb

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaaaaAbb \Rightarrow aaaaaaabbbbb$

Príklad 8d. $a^{3n+2}cb^{n+3}$

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ a^{3n+2}cb^{n+3}\ |\ n\in\mathbb{N}\}$

Príklady slov z jazyka:

aacbbb, aaaaacbbbb, aaaaaaacbbbbb, ...

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup aaaaacbbbb

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaaacbbbb$

ightharpoonup aaaaaaaaacbbbbb

 $A \Rightarrow aaaAb \Rightarrow aaaaaaAbb \Rightarrow aaaaaaaacbbbbb$

<u>Príklad 9a.</u> a^xb^ya^yb^x

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ a^xb^ya^yb^x\ |\ x,y\in\mathbb{N}\}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , ba, ab, abab, abbaab, aabbaabb, ...

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup abbaab

$$A \Rightarrow aAb \Rightarrow aBb \Rightarrow abBab \Rightarrow abab$$

► aabbaabb

 $A \Rightarrow aAb \Rightarrow aaAbb \Rightarrow aaBbb \Rightarrow aabBabb \Rightarrow aabbBaabb \Rightarrow aabbaabb$

Príklad 9b. $a^{x+3}b^{2y}a^yb^x$

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ a^{x+3}b^{2y}a^yb^x\mid x,y\in\mathbb{N}\}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , aaa, aaaab, aaabba, aaaabbab, ...

Riešenie 1:

Odvodenie slov:

► aaabba

 $A \Rightarrow aaaB \Rightarrow aaabbBa \Rightarrow aaabba$

► aaaabbab

 $A \Rightarrow aAb \Rightarrow aaaaBb \Rightarrow aaaabbBab \Rightarrow aaaabbab$

Riešenie 2:

Odvodenie slov:

► aaabba

$$S \Rightarrow aaaT \Rightarrow aaaU \Rightarrow aaabbUa \Rightarrow aaabba$$

ightharpoonup aaaabbab

$$S \Rightarrow aaaT \Rightarrow aaaaTb \Rightarrow aaaaUb \Rightarrow aaaabbUab \Rightarrow aaaabbab$$

$\underline{Priklad\ 10.}\ 0^{x}1^{3x}0^{y}1^{y+5}$

Zadanie:

 \blacksquare Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ 0^x1^{3x}0^y1^{y+5}\ |\ x,y\in\mathbb{N}\}$

Príklady slov z jazyka:

```
11111, 01110111111, 001111111001111111, ...
```

Riešenie:

Odvodenie slov:

▶ 01110111111

$$A \Rightarrow BC \Rightarrow 0B111C \Rightarrow 0111C \Rightarrow 01110C1 \Rightarrow 01110111111$$

▶ 00111111001111111

 $A \Rightarrow BC \Rightarrow 0B111C \Rightarrow 00B1111111C \Rightarrow 001111111C \Rightarrow 0011111110C1 \Rightarrow 00111111100C11 \Rightarrow 001111111001111111$

$\underline{Príklad\ 11.}\ ww^R$

Zadanie:

 $\blacksquare \,$ Napíšte gramatiku, ktorá generuje jazyk $L=\{\ ww^R\}$

Príklady slov z jazyka:

 ε , aa, bb, abba, baab, abaaba, bbabbabb, ...

Riešenie:

Odvodenie slov:

ightharpoonup abba

$$S \Rightarrow aSa \Rightarrow abSba \Rightarrow abba$$

ightharpoonup bbabbabb

$$S \Rightarrow bSb \Rightarrow bbSbb \Rightarrow bbaSabb \Rightarrow bbabSbabb \Rightarrow bbabbabb$$